

WPROWADZENIE

Bieżący rok przyniósł dwie ważne dla historii Polski rocznice. Tysiąc lat temu miała miejsce pierwsza królewska koronacja. W 1025 r. Bolesław Chrobry został koronowany na króla Polski. Wkrótce po tym akcie zmarł i w tym samym roku koronowanym królem Polski został jego syn, Mieszko II Lambert. Z perspektywy dziejów Polski to bardzo ważna data. Mianowicie koronacja księcia Bolesława, syna Mieszka I, spowodowała, że od tysiąca lat nasz kraj jest państwem suwerennym, równym innym monarchiom europejskim. Taki jest wymiar koronacji dwóch pierwszych królów z dynastii Piastów.

Obecny rok przynosi też drugą rocznicę – 500 lat od złożenia przez Albrechta Hohenzollerna hołdu królowi polskiemu, Zygmuntowi I Staremu. Hołd pruski z 1525 r. jest różnie oceniany przez historyków. Zamykał on co prawda epokę wojen z Krzyżakami poprzez likwidację państwa zakonu krzyżackiego. Jednocześnie jednak tworzył w jego miejsce państwo pruskie, od początku nastawione roszczeniowo i wrogo wobec Rzeczypospolitej.

Dwie rocznice, jakże ważne w historii Polski sprzyjają badaniom w tych kierunkach. Redakcja „Teki Komisji Historycznej Towarzystwa Naukowego KUL” zaprasza czytelników do zapoznania się z publikacjami wybitnych badaczy, którzy postanowili odnieść się do wspomnianej problematyki. Do kwestii panowania i koronacji Bolesława Chrobrego odnoszą się artykuły Rafała Kulickiego i Krzysztofa Borkowskiego. Z kolei Jan Ptak i Marek Radoch pochylił się nad relacjami polsko-krzyżackimi, a Jacek Krochmal omawia dokument traktatu krakowskiego z 1525 r. Cezary Taracha przedstawia relacje Polski z Krzyżakami widziane z perspektywy hiszpańskiej. Wreszcie Bartosz Staręgowski podjął tematykę relacji Rzeczypospolitej z państwem pruskim w dobie wojny północnej, będących poniekąd pokłosiem zgody na sekularyzację państwa krzyżackiego.

W jakiś sposób do relacji polsko-pruskich odnoszą się też dwa artykuły o tematyce historiograficznej. Stanowią one pokłosie sympozjum poświęconego pamięci prof. Witolda Matwiejczyka, które odbyło się w 2024 r. To prace Olgierda Kieca i Przemysława Matusika dotyczące historiografii problematyki wyznaniowej w Poznaniu w XIX i XX wieku oraz badań nad dziejami zaboru pruskiego. Proponujemy także dwa inne zagadnienia. Cristina González Caizán omawia obraz Polski w kronikach Sofii Casanovy pisanych dla madryckiego

magazynu „Blanco y Negro”. Antonio Jiménez Andrade prezentuje postać wenezuelskiego duchownego, księdza Juana de Dios Andrade.

Tom „Teki Komisji Historycznej Towarzystwa Naukowego KUL” kończą recenzja Olgierda Lenczewskiego i sprawozdanie. Sprawozdanie Janusza Łosowskiego odnosi się do dyskusji nad publikacją prof. Zbigniewa Zaporowskiego, przeprowadzonej na posiedzeniu Komisji Historycznej lubelskiego oddziału Polskiej Akademii Nauk.

Ewa M. Ziółek